

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення положень про конкурсний відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України : Закон України № 3277-IX від 27.07.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3277-20> (дата звернення 08.02.2024).

3. Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану» № 2381-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20#Text> (дата звернення 08.02.2024).

4. С. Шило. Том 2 № 74 (2022): Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право/ Розділ 7. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право С. 86-92 URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/273488/268864> (дата звернення 08.02.2024).

5. «Громадський контроль обмежений». Як війна впливає на рівень корупції в Україні URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/indeksiv-spryuunyattya-koruptsiyi-ukrayina/32248930.html> (дата звернення 08.02.2024).

6. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану № 2381-IX від 08 липня 2022 р. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20#Text> (дата звернення 08.02.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-19>

ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Кірієнко Віктор Миколайович

аспірант,

Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права»

Національної академії правових наук України

м. Київ, Україна

Проблема корупції й надалі залишається однією з найбільшочілих тем для українського суспільства та загрозою на шляху демократичних

перетворень в Україні. Правоохоронні органи, що покликані забезпечити ефективну протидію корупції, реалізацію конституційних прав і свобод громадян, дотримання законності в державі, виявилися ураженими корупцією, що суттєво дискредитує владу, створює загрозу демократії і негативно впливає на інвестиційний клімат України [1, с. 231], особливо в умовах правового режиму воєнного стану.

Правоохоронні органи мають займати ключове місце у питаннях боротьби з корупцією і, по суті, забезпечити імунітет держави від злочинності. Очевидно, що корумповані правоохоронні органи не в змозі ефективно протидіяти тим явищам і процесам, які реально загрожують безпеці особистості, суспільства і держави [1, с. 231].

Розглядаючи результати загальнонаціональних опитувань громадської думки, важливо акцентувати увагу на статистичних даних, які відображають погляди громадян на проблеми, пов'язані з корупцією. Корупцію вважають найсерйознішою проблемою для України після повномасштабної війни – 89% опитаних громадян, причому головним і найсерйознішим типом корупції є політична корупція (81%). Щодо поширеності корупції, то 94% респондентів все ще вважають, що корупція є широко розповсюдженою в Україні. Відсоток тих, хто впевнений, що рівень корупції зріс від початку повномасштабної війни, перевищує відсоток тих, хто вважає, що він зменшився, а відтак суспільство залишається розділеним стосовно оцінки цього питання [2].

На нашу думку, найбільш актуальною є проблема корупції, в системі правоохоронних органів. Наукові дослідження свідчать про значну поширеність корупційної поведінки, яка досить часто стає найбільш оптимальним шляхом «вирішення проблем» в судах, чи правоохоронних органах і не викликає негативної соціальної реакції [3, с. 90]. По-перше, наявність цього факту підриває довіру громадян до всієї системи правоохоронних органів та державних інституцій. По-друге, корупція у правоохоронних органах негативно впливає на результати боротьби зі злочинністю. Вона є тим чинником, який впливає на уникнення злочинців від відповідальності, призводить до девальвації моральних цінностей, впливає на дотримання самими працівниками правоохоронних органів дисципліни та законності [4, с. 483] змінює мотивацію службових осіб у сфері державного управління, а також громадян у різних сферах соціального життя [5, с. 141].

Так, згідно із результатами проведеного опитування, серед державних і громадських інститутів найбільшу довіру висловлюють Збройним Силам України – їм довіряють 95% українців. Крім того, українці довіряють добровольчим загонам (85%), Державній службі з надзвичайних ситуацій (82%), Національній гвардії України (81%), волонтерським організаціям (78%), Державній прикордонній службі

(77%), Міністерству оборони України (69%), Службі безпеки України (68%), Національній поліції (58%) [6].

В умовах правового режиму воєнного стану, коли Україна знаходиться в стані боротьби з ворогом та потребує максимальної єдності й довіри до владних структур, корупція в правоохоронних органах стає ще більшою загрозою, адже її прояв призводить до порушення законності, дискредитації владних інститутів та загострення соціально – економічних проблем.

Негативні наслідки корупції в правоохоронних органах не обмежуються лише порушенням законів і зниженням довіри громадян до цих органів. Вони також прямо впливають на ефективність боротьби зі злочинністю. Корупційні схеми можуть ускладнювати проведення слідства, призводити до ігнорування справедливості та стати перешкодою для правосуддя.

Для подолання цих викликів необхідно приймати комплексні заходи. По-перше, важливо зміцнити систему внутрішнього контролю в правоохоронних органах та встановити жорсткі механізми виявлення та покарання корупційних проявів. По-друге, розширювати залучення громадськості до механізму здійснення управління організацією, до здійснення моніторингу та контролю за діяльністю правоохоронних структур. По-третє, важливо створювати умови для незалежного та ефективного судочинства, що гарантує відповідальність за корупційні дії навіть серед правоохоронців.

І що суттєво – в країні має бути прийнята і діяти державна кадрова політика, яка на сьогодні в Україні відсутня.

Отже, здійснення цих заходів допоможе не лише зменшити корупцію в правоохоронних органах, а й сприятиме підвищенню довіри громадян до владних структур, забезпечивши більш стабільне та об'єднане суспільство в умовах воєнного стану.

Література:

1. Плекан В. "Особливості та причини виникнення корупції в правоохоронних органах України." *Підприємництво, господарство і право* 4 (2021). С. 231-238.

2. Стан корупції в Україні 2023: сприйняття, досвід, ставлення. URL:<https://engage.org.ua/stan-koruptsii-v-ukraini-2023-spryjniattia-dosvid-stavlennia/> (дата звернення: 07.02.2024).

3. Шевченко О. В. Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупційній злочинності в Україні та її запобігання: монографія. Київ: Дакор, 2013. 568 с.

4. Ткаченко О. В. Корупція в органах внутрішніх справ як фактор порушення прав людини. *Держава і право*. 2006. № 33. С. 482–487.

5. Гвоздецький В. Д. Корупція як соціальне, психологічне і моральне явище. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. № 63. С. 139–145.

6. Оцінка громадянами ситуації в країні та дій влади. Довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів (січень 2024р.) URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-dii-vlady-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-sichen-2024r> (дата звернення: 07.02.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-20>

ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Коваль Павло Едуардович

здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),

Науково-дослідний інститут публічного права

м. Київ, Україна

Після введення воєнного стану та початку повномасштабної війни, змінилося не тільки життя кожної людини в країні, а також, сфера правового регулювання суспільних відносин, теж зазнала неабиякого впливу внаслідок цього. Серед багатьох змін нормативно-правового регулювання, були зміни і до Кримінального процесуального кодексу України, що зумовлює необхідність дослідження даної теми та розгляду особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного стану.

Збройна агресія РФ призвела до переліку проблем для здійснення кримінального провадження на території України. Можна сказати, що необхідність внесення змін до кримінального процесуального кодексу України виникла з моменту початку тимчасової окупації Кримського півострову та окремих районів Донецької та Луганської областей, ще у 2014 році.

Відповідно до законодавства України, завданням кримінального провадження: є захист особи, держави чи суспільства від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду, а кожен, хто порушив закон – , був притягнутим до відповідальності в міру своєї вини, невинуватий – не був обвинуваченим або засудженим, а також щоб жодна